

SZENTES ÉS VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.
Előfizetési ár
 egy negyedévre 1 ft 25 kr., félévre 2 ft 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 I. tized 265. szám, özv. Fried Józsefné urnó házában, hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket
 és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít.

Városi képviselőválasztás.

Lapunk f. hó 3-án megjelent 54-ik számában közölt „Választás után” című cikkünkkel az előtte való napon megjelent városi képviselőválasztás felett napirendre tértünk.

Ha ennek dacára most ujolag foglalkozunk vele, annak oka az, hogy a f. hó 2-án megejtett városi képviselőválasztás eredménye, a „Pesti Hírlap” és a „Budapesti Hírlap” saját tudósítói, egy, a valódi tényállást teljesen elferdítő közlemény megírására ragadta ügyannyira, hogy ama két fővárosi lap valósággal felülfertve lett. S ennek helyreigazítását városunk érdekében állónak tartjuk.

Az egész közleményből, melyet a két fővárosi lap — elég sajátgosságon — majdnem teljesen egyenlő szerkesztéssel hozott f. hó 3-án megjelent számaiban, csak az igaz, hogy a függetlenségi és 48-as pártkör helyiségében nagy ivás és toasztirozás volt. Egyéb része azonban a valóságnak még csak táján sem jár.

S ennek kijelentésénél nem érjük be az említett két távirati tudósítás valóságának egyszerű megtagadásával, hanem egyenként vesszük azokat taglalás alá s beigazolandjuk a valótlanúságot, hadd lássa az a két fővárosi lap, mennyiben hitelesek úgynevezett „saját tudósítói”.

Valótlan ugyanis, hogy „Szentés városi közönsége valóságos hadilában állana Csongrád vármegyével szemben, mely még a megyei tisztújításból ered, amikor Szentés városának nagy többsége megakartá buktatni Stammer alispánt. Ezt tartalmazza ugyanis mindkét fővárosi lap, „saját tudósítója” közleményének egy része.

Ha az a két fővárosi lap birtokában lenne a csongrád vármegyei bizottsági tagok névsorának s tudná, hogy azok között 94 bizottsági tag van Szentésről, továbbá tudná azt is, hogy ebből a 94 szentesi bizottsági tagból, a Stammer alispán megbuktatójaként csak 30 bizottsági tag szerepelt; nohát akkor annak a két fővárosi lapnak mindkét szerkesztője megfogta volna a veresplajbászt és „saját tudósítója” ilyen hites közleményének eme részét kérelhetetlenül kitérőlte volna, mert összesen 30-ra menő numerus, nem olyan nagy többség, a mellyel valakit 64 ellenében megbuktatni akarni lehetséges volna. Ha pedig még azt is tudná, hogy a Stammer alispán megbuktatni akaró párt, a vármegyei bizottsági összes tagok (200) közül csak 53 szavazatot bírt össze verbuválni jelöltje mellett, nyilván állna előtte arra a „nagy többség”-re való hivatkozás valótlanúsága.

Ezen valótények elosorolásával a „saját tudósítók” távirati közleménye azon

részének valótlanúsága is beigazolást nyer, mely így hangzik: *Stammer alispán, hogy Szentés városának a választás alkalmával ellene tanúsított magatartását visszafizesse, most minden igyekezetét arra fordítja, hogy az ellenében álló városi pártot s magát Sarkadi Nagy Mihály városi polgármestert, kinek nevéhez Szentés város minden újabb alkotása fűződik, megbuktassa s erre az első lépést a mostani képviselőválasztáskor akarta megtenni.*

Mert hiszen józan ésszel elsem gondolható, hogy egy felettis tisztviselő azért, mert a választói közül egy csekély töredék vele szemben foglalt állást, hát egyébre már nem is gondolhat s egyéb tenni való számára nincsen, mint-hogy minden alkalmat megragadjon arra, hogy rajtuk bosszúját töltsse. Ez csak hiú képzelt és saját maguknak túl becsülése. Meglehet róla győződve az a töredék ellenék, hogy Stammer alispán annyira már mégsem becsüli őket, hogy még bosszúállásra is ragadtassa magát velük szemben.

Valótlan az is, hogy Stammer alispán Sarkadi Nagy Mihály polgármester megbuktatásán munkálkodék, mert dacára annak, hogy a városi tisztújítás már néhány nap mulva megtörténik, még ellenjelöltje sincsen, de még csak híre sem jár annak, hogy ellenében ellenjelöltet állítani akarna is valaki. E

TÁRSASÁG.

János, Janka és Jancsi.

Elbeszélés.
 Irta: Piloz Mór.
 (Folytatás.)

(5.)

„Nem, nem, soha, báró úr! E magam választotta pályán minden elért eredményt magamnak akarok köszönni; önerőmből akarok a sors ellen küzdeni, büszke célhoz, a szerencséhez akarok közel jutni, vagy, — ha túlbecsültem erőmet, ha a sors másképp rendezte...”

„De hallgass meg, Jancsi.”
 „Semmi, semmi, báró úr! Kérem, ne kísértés meg nézetem megváltoztatását. Elhatározásom megingathatlan. Báró úr volt az, ki végtelen jószágával segítette apámat annyira, hogy belőlem művelt férfit nevelhetett. Mint férfi, magam akarok szerencsémnek kovácsa lenni. Köszönet, ezer köszönet érte báró úr! Oh, ha képzeltelne mennyi igaz szerencsét köszönhetek Önnek...”

A férfi hangja, a keblében hullámzó érzelmektől tudokított, jöttevőjének kinyújtott kezére hajolt, áhítattal csókolta meg, míg arcán könnyek pergették.

Imrey báró szótlanul nézte az ifjút. Azután fölemelkedett, két kezét az ifjú vállaira tette, meghatva nézett szemébe és így szólt:

„Menj isten nevében! — Légy továbbra is jó, nemes és büszke. Ha százannyit tettem volna érted, mint amennyit örömmre tehettem, e pillanat búsasán meghálálta. — Menj isten nevében és bizz benne. Ahogy ő akarja, úgy lesz.”

Mily csodálatosan történtek a dolgok. Egy évvel, azután, hogy az Imrey kastély társasága elvált, Jancsi már bátran küzdött királyi zászlaja alatt, nem tekintve a veszélyt, melyben forgott.

János atyja helyett kormányozta a családi birtokot.

Janka, Thilda néni oldalán ápolta atyját az északi tenger partján.

Az öreg... a viszontlátásra” elment hűségese feleségéhez.

A fiától való elválás nehezére esett az öregnek. Nem mutatta senkinek, mennyire fáj neki elhatározása, melyely fiaukat a pályát kijelölte és a melyet fia el is fogadott. A bú erősen marta belsejét.

Végre bekövetkezett a háború.

Éjjel nappal ott látta fiát a legveszedelmesebb helyeken véres hullák között.

Nappali rémlátásai éjjel fokozva jelentek meg. A roskadozó test soká nem viselhette el a fájdalmakat. Azon napon, ugyanazon órában, melyben Jancsi mint első ért föl az ellenség sáncára, hogy letűzje lobogóját és egy golyótló mellben találva öszserogyott, leheté ki lelkét az öreg, Janka bátyjának karjai közt.

Imrey báróhoz egy napon érkezett a tengeri fürdőbe a levél, mely az öreg... halálát jelentette azon lapokkal, melyek a sereg győzelmét hirdették és melyekben le volt írva Jancsi hőies halála.

Janka, ki a hírlapot atyjának felolvasta, jajkiáltással borult atyjának keblére, midőn a hirt meg tudta.

Mélyen meghatva szoritotta Imrey báró leányát keblére, mialatt szeméből könnyek pergették.

* * *

Jancsi halálának híre nagy vátozást okozott Janka életében.

Mikor Imrey báró egy évvel azelőtt két gyermekével Thilda néniénél volt, Gusztáv gróf a római követség titkára egy 28 éves fiuom viági is ott időzött.

Gusztáv gróf, kit a báróhoz rokoni kötelék is fűzött, Janka első látásakor már meg volt igézte kis unokahúzáknak kecséitől. A négyheti együttlét alatt érzelmei hatalmas szenvedélyre fokozódtak, de azt a gyakorlati diplomata úgy féken tudta tartani, hogy az csak miut rokoni vonzalom nyilvánult. Külöösen azon volt, hogy kiszámított egyszerűséggel hasson az alig kifejlett hadjandorná meg az öreg báróra is.

Thilda néni, ki, mint minden asszony, igen alapos ismerője volt a szerelmesek eljárásának, hamar meg tudta, mi történik Gusztáv gróffal.

A jó néni túlboldognak érzé magát

nélkül pedig valakit megbuktatni, fizikai lehetetlenség.

A célzatosan elferdített két tudósítás Stammer alispán bosszúállását, indokolja azzal is, hogy Stammer alispán azért tüzte ki a városi képviselőválasztási határidőt is a legalkalmatlanabb hétköznapra, mert ilyenkor a választók kilentizdrésre aratással van elfoglalva s így majd saját híveit juttathatja be a képviselőtestületbe. — Ez indok valótlanúságát azonban maguk a tisztelt tudósítók igazolják be, amikor kijelentik, hogy Szentesen városi képviselőválasztáskor még ennyien nem szavaztak; pedig az előző választások, amelyeket szintén Stammer alispán tűzött ki, nem alkalmatlan hétköznapokon tartottak, hanem hetivásáros napokon, amikor jobban itthon vannak a választók. De ettől eltekintve, aki ismerős azzal, hogy az aratási munkaidőben elfoglalva lévő választó, a heti egy pihenő napon is annyira el van foglalva saját ügye-bajával, hogy arra ugyan egyáltalán rá nem ér, hogy még szavaztat is érvényesítse: az befogja látni, hogy egy választás iránti érdeklődést pusztán az a körülmény, milyen napra lett a választás kifizve, nem képes fokozni, vagy kevesbiteni.

Valótlán a tudósítás azon része is, hogy *Sima Ferenc* a függetlenségi párt elnöke, pártpolitikai szempontból indította meg a küzdelmet Stammer alispán ezen, az egész város közönségét felhőborító eljárásával szemben. *Sima Ferenc* a függetlenségi párt elnöke, egyszerűsind a „Szentesi Lap” felelős szerkesztője lapjának a f. hó 1-én megjelent 77-ik számában így ír: „Városunk nem önálló törvényhatóság s így a képviselőtestület nem szolgálhat még közvetlen se terrénümül országos párt politikai célokra; azért a jelen képviselőválasztásnál országos politikai szempontok döntő mérvül nem szolgálhatnak.” — Ugyancsak *Sima Ferenc* függetlenségi pártelnök s egyszerűsind a „Szentesi Lap” felelős szerkesztője a

f. hó 3-án megjelent 78-ik számában ezt írja: „A választással szemben *la-punk* programja az volt, hogy a választó közönség ne nézzen országos politikai szempontot.” Tehát maga a függetlenségi párt elnöke megcáfolja a hiteltel tudósítók fentemlített állítását.

A mi végül a választás eredményére vonatkozó részt illeti, mely szerint a vármegyei-párt, a beválasztott 70 képviselő közül, a legnagyobb erőfeszítések mellett is csak 4 rendes és 2 pótagot tudott beválasztani, szintén valótlán. Mert Szentesen városi és vármegyei-párt nem létezik és az csak a „saját tudósítók” ábrándos képzeletében él; továbbá mert a megválasztottak között sokan vannak, a kik nem a függetlenségi pártéhoz tartoznak s így összesen 6 képviselőnek, mint a vármegyei-párt követőinek feltüntetése, semmi elfogadható alappal nem bír.

Mindezekből kitűnik, hogy az említett két fővárosi lap „saját tudósítói” a valóságtól messzire jártak közlött tudósításukban. S ennek oka vagy az, hogy az itteni helyzettel ama tudósítók teljes ismerettségben nincsenek, vagy az, hogy a választás eredménye felett érzett örömmámoruk őket nagyon elragadta.

Ipartanács. Az „Egyetértés” f. évi július 2-án megjelent 180-ik számában ad értesítést arról, hogy *Baross Gábor* kereskedelemügyi miniszter, egy az iparos körök által már régi időtől fogva hangoztatott, eddig azonban még nem foganatosított „ipartanács” létesítését elrendelte s ezen ipartanács a folyó évi augusztus hó 1-én kezdi meg feladata teljesítését, a melyre vonatkozó intézkedéseket a nevezett lap után mi is az érdeklődők előzetes tájékoztatása céljából közlünk.

1. §. Az ipartanács rendeltetése. Az ipartanács rendeltetése és feladata, hogy a kereskedelemügyi magy. királyi miniszter által hozzá utalt ipari ügyekben és ipari kérdésekben véleményt mondjon, illetve javaslatokat tegyen, kiterjed ez a feladat

főleg a következőkre: a) javaslatlétél a kereskedelemügyi miniszter által a tanács-hoz atasított ipar-fejlesztési kérdésekben és ügyekben; b) több hazai gyárnak illetve iparosnak, kereskedőnek vagy vállalkozó érdekeinek egymással netaláni összetűzése esetében, a hazai ipari és termelési érdekek szempontjából véleményt mondani, figyelemmel arra, hogy az ellentétes érdekek a kölcsönös méltányosság alapján lehetőleg összeegyeztethessenek; c) véleményt mondani mindazon állami és egyéb ipari cikkekre szállítási kiírása, a pályázati feltételek megállapítása, szerződési minták, pályázati eredmények, illetve szállítási iránt, melyeket a kereskedelemügyi miniszter az ipartanács-hoz utal; d) az 1890. évi XII. XIV. t. cikke alapján hazai iparvállalatoknak illetve részvénycárságoknak nyújtandó kedvezmények tekintetében, véleménynyilvánítás, illetve javaslatlétél a kereskedelemügyi miniszter az ipartanács-hoz utal; e) javaslatlétél a kereskedelemügyi miniszter ügykörébe eső tanmárhelyek és gyakorlati ipariszkolák létesítése és a létezők berendezése, fejlesztése és segélyezése tekintetében, nemkülömben a gyakorlati oktatásnak a tanmárhelyekben és szakiskolákban való rendezése tárgyában; ezzel kapcsolatban az ipartanács tagjaira hárulni azon feladat is, hogy a kereskedelmi akadémiák és középiskolák vizsgáinál miniszteri biztosi minőségben működjenek; f) javaslatlétél azon házilag üzemelő iparágakra nézve, melyek egyes vidékeken a nép körében meghonosíthatók vagy tovább fejleszthetők; g) javaslatlétél az ipari és háziipari felljelleget országos szervezésre nézve s a felljelleget jelentéseinek különösen az egyöntetű eljárás biztosítása szempontjából való tárgyalása; h) véleményadás, illetve javaslatlétél ipari kiállítások rendezésére s az azok rendezésében való közreműködés; i) a hazai kereskedelmi és ipari kamarák előterjesztéseiben iparkérdésekre nézve nyilvánuló fontosabb nézeteltérések eseteiben véleménynyilvánítás; j) véleménynyilvánítás, illetve javaslatlétél; a munkás kérdésekben; k) végre véleménynyilvánítás, illetve javaslatlétél mindazon egyéb kérdésekben, melyeket a kereskede-

már a gondolatban, hogy unokaöcsösöt, unokahogot, mint boldog párt, összeboronálhatja majd, amit egészen könnyű, sőt természetesen dolognak hitt vala.

Azonban nemskára sajnosan kelle tapasztalnia, hogy még sem valósíthatók oly könnyen edes reményei. Bár Imrey szót sem akart hallani Janka házasságáról.

„Hova gondolsz, húgom? Janka még alig 16 éves, legalább három-négy évig várhat és várjon is, hogy férjhez menjen!” — Ezzel a báró minden további rábeszélésnek elejét vette, anélkül azonban, hogy az ajánlatot teljesen visszautasította volna.

Gusztáv gróf visszatért Rómába, Imrey báró pedig ismét visszavonult csendes alföldi kastélyába. A menyegző kérdése így függőbe maradt, Mathild néne gondoskodott róla, hogy feledésbe ne menjen egészen.

A báró elenzésének mélyebb oka is volt, mint amelyet testvérével tudatott.

Imrey báró és a tanító fia közt lefolyt bűstijelenet, az előbbi keblében eltörhetetlen benyomást hagyott hátra. A báró amaz alkalommal tisztán, határozottan felismerte a valóságos indító okot, mely ifjú barátját a katonai pályára készítette, és az e részben nyert tevilágosítása csak is arra szolgálhatott, hogy a fiatal embert, ki iránt különben is atyai jóindulattal viseltetett, még annal is szorosabban oda fűzze szívéhez.

Imrey báró gyakran és örömeget gondolkodott ezentúl ifjú barátjáról, előszeretettel foglalkozott az eszmével, hogy ha majd

Jancsi néhány év múlva, talán már érdemrenddel keblén, tisztí raugban hazatér.

Az ifjú ember, tisztí rangja átfogja hidalni azt a társadalmi úrt, mely őt, mint egyszerű doktort, „ünerzetes szegénységében” mindig akadályozta volna, hogy az imádott iény kezét megkérje.

Jankának atya nagyobb boldogságról nem álmodozott, mint leányát egy ilyen tisztnek karján boldognak látni és tudni.

A cudozzai csatamezőről érkezett szomorú hír megemésztette a jó atya terveit. Az a jövő, melyről ő oly edesen álmodott, örökre oda volt leánya számára! A gondos atya most már annál is inkább igyekezett leányának jövőjét máskepen biztosítani, mivel érzé, napról-napra miként fogy ereje, vajmi rövid az az idő, a mit ő még boldogságának biztosítására fordíthat.

Az egyetlen akadály, mely Gusztáv grófnak eddig útjában állott, megszűnt létezni, s Mathild néne kedvenc tervét gyorsan megvalósíthatná

Janka gyakran — nagyon gyakran gondolt Jancsra, ifjúkori barátjára. Azonban szívének ártatlan ágában ő maga sem volt tisztában Jancsi iránt táplált érzelmei tekintetében még csak ném is sejtette érzelmeinek valódiságát. Jancsi a maga részéről mióta elbűcsűzött az Imrey kastélyból, leveleiben csak egy futólagos udvözléssel emlékezett meg „Janka kisasszony”-ról. A két apa, a báró és a tanító világosan fel-

fogták a fiatal ember kiszámított, hideg tar tozkodását, célját, érelmét.

Csak Janka szokta volt mondani. „A rossz ember nem is gondol többé rám!” Miközben a szomorúság halvány arnya borult szűz homlokára, s egy-egy lényő könyvessepp lopozott a bársony szempillákra. Midőn a báró kijelenté lányának, hogy Gf. Barieletri nemskára, mint kérő log előtte megjelenni s midőn tudatá vele, hogy e frigy az ő atyai szívének egyik leghőbb kívánságát teljesítene, a hű gyermeknek nem volt elég lelki ereje nemet mondani. Miskülömben szerettemlő, s még hozzá rokon kéio ellen, nem is lehetett alapos kifogása.

Pár hónappal később Gusztáv gróf és Janka mint férj és feleség zokogva térdeittek az atya ravatalánál

Az öreg báró a sírban nyugodott. Ó már nem láthatta, miként változott át a lánya számára álmodott menyország pokollá.

Gusztáv gróf Janka iránti szerelme, nem volt egyéb, mint egy a nagyvilág sikamlós parkettjén kifartad, a jeunesse dorée diárdióban elcsenevezedett udvaronc, mulandó szeszélye. A szuevédely amily gyorsan lobra kapott, épp oly gyorsan lelohadt, elhamvadott, mint a szalmatűg.

(Folyt. köv.)

lemügyi miniszter az ipartanácsokhoz utasítani szükségesnek lát. Bármily irányú *kezdemenyezésre* vonatkozó indítvány előre bejelentendő s ennek megítélésére után csak a legközelebbi tanácsülésben tárgyalható.

2. § *Az ipartanács bizottságai.* Az ipartanács kebeléből egyes fontosabb kérdések behatóbb megvitatása és előkészítése bizottságokat kélldhet ki, sőt egyes tagjait is külön megbízásokkal elláthatja. A kereskedelemügyi miniszteriumban létező ügynevezett vasúti stb. iparügyi bizottság, hatáskörének változatlan meghagyása mellett az ipartanács szakbizottságát képezi.

3. § *Az ipartanács tagjai.* Az ipartanács tagjait képezzik: a) a kereskedelemügyi miniszter által az ipari és kereskedelmi szakferfiak köréből kinevezett nyolc tag, b.) a budapesti kereskedelmi és iparkamara és az országos magyar iparegyesület által választandó három-három, valamint a budapesti általános munkás betegsegélyező-egyesület által választandó két, összesen nyolc tag, végül: c) a fennebb említett vasúti stb. ipari bizottság tagjai. Ugy a kinevezett, valamint a választott tagok megbízása három évre szól s annak lejártával az esetben, ha meg nem újjíttatnék, minden külön intézkedés nélkül megszűntnek tekintendő.

4. § *Az ipartanács tagjainak jogai és kötelessége.* Az ipartanács tagjai a tanács üléseiben szavazati és indítványozási joggal bírnak, másrészt azonban kötelességük az üléseken pontosan megjelenni, a tanácskozásban részt venni és esetleges megbízatásaikban lelkiismeretesen eljárni. Állásuk tiszteleti és azért semmiféle díjazásban nem részesíttetnek.

5. § *Az ipartanács elnöksége és jegyzője.* Az ipartanács elnöke a kereskedelemügyi miniszter, alelnöke a kereskedelemügyi államtitkár, kiket akadályoztatásuk esetében a kereskedelemügyi miniszterium iparügyi szakosztályának főnöke helyettesít. A tanács jegyzőkönyveinek vitelére és írásbeli egyéb teendőinek ellátására egy vagy több jegyzőt a kereskedelemügyi miniszter fog kirendelni.

6. § *Az ipartanács ügy- és munkarendje.* Az ipartanács rendszerint havonként egyszer, szükség esetén azonban többször is tart ülést, melyre a tanácsot az elnök a tanácskozás alá kerülő tárgyak megjelölése mellett hívja össze. A tanácskozások sorrendje akként állapítatik meg, hogy mindenekelőtt a kereskedelemügyi miniszter által a tanácshoz utasított ügyek, illetve az elnöki előterjesztések, azután a napirendre tűzött indítványok és javaslatok tárgyaltnak. Az ülésekről rendszerint jegyzőkönyvet írnak fel. Oly ügyekben, melyek elintézése helyszíni szemlét igényel vagy valamely tényállás kihirdetését teszi szükségessé, ezek megejtésével a tanács egy — szükség esetén több tagját — bízhatja meg. A tanács szakvéleményező hatáskörrel bírva, a kereskedelemügyi miniszter a tanács határozatához, illetve javaslatához nincs kötve.

7. § *Külön intézkedések.* Az ipartanács intézménye által, a kereskedelmi és iparkamarnak az 1868. évi VI. t.-c.-be gyökerező törvényes ügyköre nem érintetik. — Az ipartanács, mint ilyen 1890. augusztus 1 én lép életbe, működésének megkezdését a kereskedelemügyi miniszter rendeletileg állapítja meg.

Egy elhanyagolt hatósági teendő.

Már regebbi idő óta szóba akartuk hozni lapunk hasábjain azt a helytelen eljárást,

melyet Szentes város tanácsa követ azóta, hogy Szentesen az általános ipartestület megalakult, melynek megalakulása végett ugyan a tanács minden tőle telhető megtett, amint a miniszteri rendelet meghagyta, de azután ahogy nyelbe ütötte az általános ipartestületet, mint a ki nagyon jól végezte dolgát, összetett kézzel pihenőre tért s immár 4 éve pihen, e téren tetlenül.

Az iparügyi tanácsnok a megalakult ipartestületnek átadott mindenféle nyilván tartási könyvet, s kivetett nyakából mindenféle teendőt s ha olykor olykor akad egy elintézni valója, amely csakugyan az ő hatáskörébe tartozék, nem tudja alkalmazni módon elintézni, hanem végzését hoz, mely szól ekképen: illetékes elintézés végett a helybeli ipartestületnek stb.

Az ipartestület előjárósága és tisztviselői vesződték aztán azóta sok minden, nem az ő hatáskörükbe tartozó dolgokkal, illetékeség okán illetéktelenül hozzájuk címzett teendőkkel s alig tudtak kijönni idejükkel, egyszerre csak úgy el lettek foglalva.

A kereskedő, ha szegődöttnek akarta tanoncát, az iparügyi tanácsnok utasította az ipartestülethez, vendéglősnék, ha érkezett pincérje, munkakönyve láttározása végett ment az ipartestülethez. Ha vizsály támadt a korszokok és segédzemélyzetük közt, vagy agózmalomtulajdonosnak a molnárjával, kültite az ipartestület békéltető bizottságához, a mely aztán napghozatt foglalkozott em nem hatáskörébe tartozó ügyek elintézésével s bíraskodni kényyszerült olyan ügyekben, a melyekben bíraskodnia nem lehetett volna törvény szerint.

Igy aztán az iparügyi tanácsnoksg csak egy titulus lett, mindössze csak anynyi teendője maradt, hogy referálta az iparigazolványok kiadása iránti kérvényeket, eljárta mint iparhatósági biztos, az ipartestületi előjárósági és közgyűlésekre, elnökölt az iparhatósági megbízottak és a békéltető bizottság ülésein. De nyilvántartást nem vezetett az ipartestület tagjai közé nem tartozó iparosokról, nem állított ki az ipartestület kötelekébe nem tartozó iparosok segédek részére munkakönyveket s erről az előirt nyilvántartási lajstromot nem vezette, nem szegődte az ipartestületbe nem tartozó iparosok tanoncát, azokról nem vezette a tanonclajstromot s ugyanezeket nem szabadtotta fel és az összes mindezekkel még jár, de sokaságánál fogva elő nem sorolható teendőket nem végezte.

Holott mindezeket, az ipartestület megalakulása óta is rendszeresen tennie kellett volna.

Mert az ipartestület törvény szerint, csak azon iparosok tekintetében tartozik a hatósági teendőket autonómijánál fogva elvégezni, amely iparosok törvény szerint tagjai az ipartestületnek, vagyis a *képesítéshez* kötött mesterséget folytató iparosokat.

Mennyi iparág van pedig olyan, amelynek üzése, gyakorlása nincs képesítéshez kötve, amelyet minden nagykorú honpolgár folytathat.

Ezekkel már most senki se törődjön. Senki sem ellenőrizze, amint a törvény megkívánja?

Az ipartestület nem teheti, mert nem ipartestületi tagok azok, tehát joga nincs hozzá, de nem teszi azért sem, mert nem köteles, egy városi hatóság teendőinek megkönnyítése végett olyanokra nézve a törvényben előirt teendőket végezni, akik az ipartestület

terhehez semmivel sem járulnak, akikről az ipartestület, fáradozásaiért semmiféle díjat nem szedhet, nem követelhet.

Megvagyunk róla győződve, hogy ha a feleslet hatóságok erről tudomással bírnának, úgy már rég utasítva lett volna Szentes város tanácsa ilykép elhanyagolt teendői újból felvételére; az ipartestület azonban nem akarta a kezdeményezést e tekintetben megtenni. Ha azonban Szentes város tanácsa ennek teljesítése elől még továbbra is kitér, hogy az ipartestület a zaklatástól megóvja magát, kénytelen lesz felsőbb helyen ezért orvoslást keresni. És azt minden bizonyossal meg is fogja nyerni.

Azt hisszük azonban, hogy erre szükség nem lesz. Ez első nyilvános figyelemre a tanács meg fog tenni minden eddigi elmulasztott intézkedést.

Ujdonságok.

Szentes, 1890. július 6.

Egy hét.

Választással kezdődött. A kiléptetett városi képviselők helyét kellett másokat választani.

A „Szentesi Lap” előre siránkozott, hogy nem lesz aki megjelenik a választásnál. Mert hát folyik az aratás, rekkenő a hőség, és a határidő a legközelebbes hétköznapi nap.

Pedig nem úgy lett. Csak úgy özönlött a választó, alig győzték a szavazatot szedni a választást vezetőik. Hija! nem lehet mindig igaza a „Szentesi Lap”-nak!

Azt kürtöli a „Szentesi Lap”, hogy irányzatának hívei legyőzték a Stammerpártiakat. Bizonyára delibábót látott s benne ezen csalékony képet, amelylyel szemben folytatta a Don Quijottei szelmalomharcot.

Mikor aztán megtudta, hogy ő bizsalmomharcot folytatott kölfátyolokké ellenében, e miatti *keserűségében olyan svanyéki* arcot vágott hozzá, hogy párthívei ezt az „*uborka szezon*”-nak tulajdonították.

Hogy valami látatja mégis legyen szelmalomharcának, vitésége bímulóknak bemutat négy képviselőt, mint a Stammerpárt gőzös maradványait. Szegény szaracstelen! Őszetervesszi a polgárok *közvilálmát*, pártpolitikai és egyéni szempontokkal.

Nahát most már be van bizonyítva az a fizikai törvény is, hogy a nagy melegnek bomlasztó hatása van. Bebizonyult az a politikai pártkörökben. Kezdelek bomlani. A függetlenségi és 45-ös párt után a mérsékelt ellenzéki. Itt is ott is a differenciák annyira kiélesedtek, hogy mikorra a képviselőház újra megnyílik sok hely gazdát cserél.

Száguldó, megvadult lovak eltapostak volna egy kis, hét éves leánykát e héten, ha az egy posztón álló rendőr a saját léte kockázatásával meg nem menti. Derék tett! Megmutatta, hogy mi — *hasznra* a „*Mihászná*”-nak! ahogy őket gúnyolni szoktak.

Thália pupjai és papuói is bejelentették látogatásukat. *Szilágyi* a *ballerina* és *fő fő mindenyegyb* jött elő összegyűjteni a hívek adományait, akik kíváncsián kérdésökötkeket egyik másik ismeretlen *papó* után. Szilágyi mindenikről kielégítő ismertetést adott annyira, hogy már előre is odanyújtadjuk nekik a babért. Mindenikről azt mondta, hogy: *jól fest!*?

Betetözte a nagy eseményeket a hét utolsó napján a beszélő masina. A nagyvendég elő ebédjében állították fel nagyszámú publikum jelenlétében. Mindenki szeretett volna mielőbb valami *nagyot*, valami szépet mondani bele és átadni a megörökítésnek. De ott volt a nagy *bey* is és ő mellette mindenki csak törpe. Az öröm ragyogott le

arcáról, amint az örökéletű beszéteigépet látta. Rögön kísérletet is tett, vajjon igaz-e az, amit arról beszélnek? Es ujból az öröm dagasztóba kebelét, amint hallotta a láthatatlan torokból előtűró *beleszót hangokat: Zima Feriz bey a nagy, a hatalmas! a győztes!*

— **Közügyések.** *Stammer* Sándor Szentes város képviselőtestületét alakuló *közügylésre* f. hó 15-ik napjának d. e. 9 órájára hívta egybe. A városi *tisztújító közgyűlést* pedig f. évi július hó 22 ik napjának d. e. 9 órájára tűzte ki. Tudva azt, hogy a tisztújítás tekintetében még semminemű mozgalom nincsen megindítva, bátran állíthatjuk, hogy tisztújításunk minden nagyobb szerű korteskedés nélkül, szép csendesen fog megtörténni, s tisztviselőink ugyanazok fognak maradni, akik voltak, legfeljebb az alantabb tiszt állásokra nézve lehet eltérés, miután ezekre többen lesznek aspiránsok. — Nagyon természetes, hogy a tisztújítás a régi szabályrendelet szerint fog megejteni s az abban megemlített tisztviselői állások betöltetni, mert újabb szervezeti szabályrendeletünk még megerősítést nem nyert. Ez különben nem szolgálhat akadályul a választás megejtésére, mert az abban utjonnan szervezett állásoknak betöltése akkor, mikor jóváhagyva lesz, eszközölhető.

— **Szentes város.** regáléjának kártalanítási ügye teljesen véget ért. A szegedi kir. pénzügyigazgatóság a napokban küldte meg a vármegyére a pénzügyminiszter véghatározatát, melyszerint Szentes város regálé kártalanítási összegül 443. 028 frtot fog kapni és pedig ebből 28 frtot készpénzben, 443 ezer frtot pedig 4 1/2% kal kamatozó regálé kötvényekben. — A m. kir. pénzügyigazgatóság által ajánlott összegnél tehát 41 ezer frttal többet állapított meg a pénzügyminiszter; azonban a közigazgatási bizottság kebeléből alakított abizottság által hozott határozatban megállapított összegnél 129 ezer frttal kevesebbet, mert nem vehette figyelembe a pénzügyminiszter, Szentes város javára azon körülményt, hogy a nagyvendéglő bérösszegéből egy jó rész, a bérlő által teljesített építkezések árába s visszatérítésül lett betudva, mert — úgymond — ez természeténél fogva is egyenesen és kizárólag a kártalanítás tárgyát nem képező s továbbra is a város tulajdonában maradt épületek hasznát növelte, azok értékére hatott emelődés s az eszközök bérrendelvény természetesen csakis az épület jövedelmét érinti; — továbbá hogy a hasznú, 48 as neplőr és gazdasági és iparos kör részére díjmentesen átengedett és a bökényi esztrádán 1886-ik év előtt nem hasznosított italmérsi jegéért kártalanítás a városnak nem jár, mivel a törvény értelmében ennek megállapításánál csakis a tényleg élvezett és hittel érdemlőleg igazolt, nem pedig a bizonyos körülmények között elérhetőnek állított jövedelem jöhet tekintetbe. Reánk nézve szomorú igazság az, de senkit mást nem vádolhatunk érte, csak önmagunkat, mert a hibát mi magunk követtük el nagyvendéglőnk bérbeadása körül előjárásokkal, meg azzal, hogy ott ahol lehetett volna italmérsi jogunkat gyakorolni, azt a törvényben megállapított időben egyáltalán nem gyakoroltuk. A mi a három testületnek díjazatul engedélyezett italmérsi jog utáni kártalanítási összeg elvezetését illeti, az csak eséklyeségnek mondható, szemben a másik két esetben elővett helytelen eljárásunk folytán szenvedett kárunkkal. Különbben ez úgyne nézve visszatérünk s kifejtjük részletesen véleményünket.

— **Szerenád.** Az iparos ifjak képző és segélyező egylete körében, annak tagjaiból csak rövid idő előtt utjonnan megalkált dalegylet f. hó 4-én este 10 órunk az „iparos ifjak képző és segélyező egylete“ nek előke: *Iványos* Soma ág. evang. lelkész urat szerenáddal tisztelte meg. Midőn az egyleti elők iránti tisztelet és elismerés

ezen szép jeleről dicsérettel emlékezünk meg, egyszerűs mind konstatáljuk, hogy az ifjú dalegylet néhány heli együtt működésének a szerenád alkalmával tapasztalt eredménye a legszebb reményekre jogosít fel s ha tovább is ilyen odaállással tanulnak és képezik magukat, fáradozásukat sok szép siker fogja koronázni.

— **Apró zsarnokok bosszúja** cím alatt hoz a „*Szegedi Híradó*“ f. hó 4-én megjelent 181-ik számában egy cikket, mely városunkkal foglalkozik. Ezt a cikket szives megolvass és beható átgondolás végett ajánljuk a „*Szentesi Lap*“ szerkesztője és szövetségesei figyelmébe, akik egy idő óta azt hangoztatják s mindenfelé azt kürtölik, hogy Szentes valóságos hadilábon áll Csongrád vármegyével s akik már az embereket a „*városi párt*“ és „*megyei párt*“ szerint osztályozzák épp oly önkényesen és alapatlannul, mint a milyen önkényes és alapatlan azon híresztelésük, hogy Szentes a vármegyével hadilábon állana. És amiért ezt a figyelmeztetést tesszük, sokkal inkább az ő, mint bárki másnak az érdeke, mert ha ilyen marakodó kedvben lesz a „*Szentesi Lap*“ szerkesztője, mint amilyenben egy idő óta van, úgy majd egyszer kénytelen lesz önmagát is fellalni, mert a „*Szegedi Híradó*“ ezen híresztelésekből könnyen letudja vonni a konkvencziát s már most is azt mondja: *„ha annyira haragszik Szentes a vármegyére: ugyan miért akar mégis e vármegyének központja lenni? Egyszerien vesse meg a vármegyét, dobjá el magától. Dobja ide Szegednek a megpnt hitest, mi majd győzedelmében bánunk vele. Az apró zsarnokok bosszúja így le lesz tetőzve és egyedül irkétl fognak állani Szentesen, mint Iliádesen a históriabeli Kolosszus.“* Node hát az „*apró zsarnokok*“ fentemlített híresztelése nem igazak ám s azért mert most nekik fáj a vármegye keze, Szentes városa erették nem indít háborút a vármegye ellen, sőt örömmel látja, hogy egyszer már erősebben összefogta a gyeplőt s így nagyon természetes, hogy az elvadult csikóknek fáj a szorítás s az erőlyes kézben rosszul érzik magukat a rúd mellett. Majd hozzá szoknak ehhez is s rá sem fognak tudni arra, hogy egyszer még úgy is volt, hogy tehették azt, amit akartak.

— **A szentesi iparos ifjaknak célba vett munkaköltánása** — úgy látszik — sikerülni fog. Eddig már hetemnél több iparossegéd jelentkezett egy két sőt több darabbal is a kiállításra. Remélhető, hogy a jelentkezők száma ezután is szaporodik. A végrehajló bizottság a további lépések megbeszélésé végett ma delelőt ülést tart. — (cs)

— **Menyri trachomás beteg van Csongrád vármegyében.** A vármegyei főorvos nem regiben agra he féleves jelentését a szemcsé-kéldbártyalobban (trachoma) szenvedő betegek létszámáról a Csongrád vármegyéhez tartozó járásokról. Ezen jelentés szerint *Szentesen* van: teljesen trachomás 2, kisköfű trachomás 5; a *csongrádi* járásban: teljesen trachomás 273, kisköfű 244; a *mindszenti* járásban: teljesen trachomás 68, kisköfű 56; a *doromsai* járásban: teljesen trachomás 673, kisköfű 492. — A legtöbb van ezen kimutatás szerint a doromsai, vagyis a tisztinenni járásban, melynek oka egy rész az, hogy a szegényebb néposztály betegséggel egyáltalán nem szokott törődni, másrészt, amint a főorvosi jelentés is tartalmazza, a szembetegnek a vizsgálatra nem jelennek meg s nem tesznek semmit a baj megakadályozására. Eme ragályos baj elterjedése ellen pedig a legszigorubb eljárás is foganatba vevendő, mert egy bizonyos fokom túl már nem is gyógyítható és az illető megvakul, aztán csak családja, rokoni és községe terhére lesz.

— **A nótázás.** Nem a dalegylet által

rendezni szokott estélyeken előadott, sem az átutazó idegen énekművészek által tartott kávéházi produkciókon ellhangzott, még kevésbé a mulató kompániák által rögföntzött nótázásokról akarunk e helyen megemlékezni, hanem a régi magyar országyűlésen gyakorolt s latinul „*noia*“-nak nevezett (ami magyarul szószertint „ismertető-jei“ — „bélyeg“-et jelent;) eljárásról, melyet a „*Szentesi Lap*“ nagyhatalmi állásfoglalása folytán a f. évi 78 ik számában uzoval, kétségtelenül jogtalanul, amelyért ő red is alkalmazhatni azt a latin közmondást, amely magyarul így hangzik: „*ami szabad Jupiternek, nem szabad az ökörmek*“, mert az a „*nótázás*“ a régi magyar országyűlésnek joga volt. Hja! de ez a körülmény a „*Szentesi Lap*“ szerkesztőjének csak biktrai s képzelt nagyhatalmi állásában nem szokott egyáltalán törődni azzal, mi illik, mi nem illik, mi szabad, mi nem szabad. Ezért aztán a legközelebb megtartott városi képviselőválasztás alkalmából megteszi először is azt, hogy az eredményt egészen magának tulajdonítja s azt a maga részére, dicsőségének emelése céljából egészen lefoglalja, másodsor meg azt, hogy meg „*nótá*“ s egyes megválasztott képviselőt, névszerint jelölve meg, mintegy a kárhozatalnak átadás végett. Úgy az egyik, mint a másik eljárásán nem igen van csodálkozni való, mert hát ez neki rendes szokása s egyéni jellege. Nem is azért tesszük szóvá ezen tőle nem szokatlan eljárást, hogy annak valანი fontosságát tulajdonitanánk, mert megvagyunk győződve, hogy a megnótázott képviselőkre nem *vesztés* s nem is *szerecsellenség*, nem tartozni a „*Szentesi Lap*“ *irányzatának* hívei közé, hanem csak azért, hogy figyelmébe ajánljuk annak a lapnak, hogy a városi képviselők nem előre elmondott programbeszéd után szoktak megválasztani s így közülök valamelyiket, ennek vagy annak az irányzatnak követőit már előre feltüntetni nem lehet s hogy tudunkkal az említetteknek kívül még sokan vannak a megválasztottak között olyanok, *akikre sőt az, ha a Szentesi Lap irányzatának híveiként tüntettek fel*

— **igazoló választmány.** A f. hó 2-án megejített városi képviselőválasztási eljárás, vagy az akkor megválasztott képviselők megválasztása ellen a törvényes 10 napi határidő alatt netán beadandó észrevételek és felfolyamodások minél gyorsabban leendő elintézésé végett *Stammer* Sándor alispán, miat az igazoló választmány elnöke, az igazoló választmány tagjai f. hó 14-ik napjára hívta egybe. A mit mi a helyzetet ismerjük, az egybehívott igazoló választmányunk summi dőga sem leendő, mert tudnunkkal felelbezés a választások ellen beadatni nem fog, s az igazoló választmány csak azt konstatalandja, hogy nincs elintézni valója.

— **Életmentés.** Valóban nemes, férfias bátorságról és nagy lelkjelenlőről tanúsodó tettet örökítet meg a f. hó 3-án a rendőri krónika, melynel még sokkal értékesebb helyen is fel lett jegyezve *István* városi rendőr neve: egy gyermekét hön szerető anyja szívében. Ugyszólván a tulvárdól hozta vissza gyermekét egy nőnek, anyának, a f. hó 3-án saját élete kockáztatásával. Hogy az eseményeket hűségesen regisztráljuk, álljon itt a következő. A f. hó 3-án d. u. 3/6 órakor Berker Matyas vekeragyi tanynai lakos lovai a Felkete János kovácsmuhelye elől elszaladtak s észrevessett futással szaguldottak be a piacra felé. A nagy kocsibogásra a kávéház kapuja elől egy kivánsi kiszaladt s midőn látta a veszélyt, megakartá ragadni a lovakat, melyek az akadály elől kitérőn a Haris-féle ház sarkán befordultak, éppen ott, ahol a keresztjárda közepén egy kis leány haladt. Az épen ott álló rendőr ekkor látva a fenyegető veszélyt, odaugrott a kis leányhoz s azt odébb tette, de akkorra ő maga meg a kocsit alá került. Szerenese, hogy a kocsit egy korlátában fenn

akadt s így csak a karján és lábán kapott csekélyebb sebekkel menekülhetett a veszélyből, egyébként azonban összetört volna, mert karja a kocsi kerék küllői közé akadt. Nem tudjuk arra tehát eléggé figyelmeztetni a kocsival nyilvános helyeken megállókat, hogy minden lehető óvatkésztéssel megtegyenek az ilyen szerencsétlenségek kiküldetését, megállítását, mert nem elég, hogy vizigátárságunkkal maguknak is kárt okoznak kocsiban-lóban, de az okozott szerencsétlenségeik bíróságilag is kérdőre vonatnak s megfenyítettek.

— Zóna. Elvögre egyszer mégis oda jutottunk, hogy a mi vonalunkon is meg fog honosulni a zónarendszerű személyes és podgyász díjszabás. A magyar kir. államvasutak igazgatóságától értesülünk, hogy a mai nappal a zónadíjszabás a pusztá-tenyő k. szt.-mártoni és k. szt.-márton szentesi helyi érdekű vonalokon is életbe lépett. Van tehát már otcso viteldíj, csak legyen hozzá sok utas és podgyász, hogy az előny használna is járjon. Azt hisszük a mi vonalunkon is csak oly eredményes lesz a zóna, mint az állami vonalokon.

— Jönnek a színészek. *Halmay Imre* a miskolczi színház igazgatója, a napokban kibocsátott előleges színi jelentésben tudatta velünk, hogy társulatát *f. hó közepe táján* városunkba fog érkezni s előadásai sorozatát a színházban megkezdti. *Halmay Imre* már a múlt évben is jártott nálunk társulatával, s ittélük alatt, sok kellemes estét szerettek ugyesen összeállított műsorutakkal és egybevágó játékkal. A műpártoló közönségnek tehát *Halmayt* és társulatát ez oldalról ajánlatni fölösleges. Az előleges jelentésben közölt névsora a társulatnak pedig arról tanúskodik, hogy ismét jó előadásban gyönyörködhetünk, mert azok az egyének, kik a tőz erőket képviselik, most is mind bann vannak a társulatban. A közölt műsorozat pedig magában foglalja a legfrissebb színi újdonságokat s oly összeállítású, a mely az érdeklődést csak fokozni képes. A f. hó közepén ide érkező társulat női tagjai: *Halmayné Emma* első népszínmű és operette énekesnő. *Kissné Breznay Anna*, fiatal hősnő és drámai szende. *Lénárdné Emilia*, drámai és vígjátéki anya. *E Kovács Ilka*, második énekesnő és náiva. *Szekulics Ida*, segéd-énekesnő és társalgási. *Havasi Aranka*, komikáé. *Földényi Rózsa*, *Lélek Etelka*, *Morvayné Gizella*, *Balla Mari*, *Mészáros Mari*, *Vessélyné Antanén*, kar és segéd színésznők. Férfi tagjai: *Halmay Imre*, jellem színész (igazgató). *Kiss Pista*, első népszínmű és operette bariton. *Morvay Antal*, első drámai hőszereplés és jellem. *Perényi József*, tenorista és népszínműénekes, és szerelmes. *Szilágyi Korai*, operette buffo, komikus. *Szilágyi Dezso*, bouffant, társalgási, jellem- és operette buffo. *Vessélyné Antal*, apszínész. *Boross Pál*, *Molnár Albert*, *Kánossy Ernő*, *Balla Imre*, *Nagy Gyula*, *Szabó Ferenc*, kar- és segéd színészek. *Béreték gyűjtésével: Szilágyi Dezso* társulati tag van megbízva. *Béretli arak:* 16 előadásra nagy páholy 36 frt, kis páholy 30 frt, támlásszék 19 frt, korszék 8 frt, zártszék 6 frt.

— Mikor a „Csongrádmezei Közlöny” kéréz. Hja nem esoda! Fiatal meg a legényke s mint ilyenféle, kérdéskérdésben sem lehet más. Fiataloknak teljes magvaságát tesz kérést f. hó 5-en megjelent 11-ik számában: *Melyik hat az igaz? Mert ő neki olyan föresnak tünik fel az, hogy színte nem lihet, hogy a „Szentesi Lap” is meg a „Szentes és Vidéké” is megvanak eléggé a legközelebb megtartott városi képviselő választással s nem veszi észre, hogy ugyanazon kérdésere ő is elegendő, hogy meg van eléggé a választással. — Ezen aztan az igaz?*

— Felhívás adakozásra. Szerkesztő szerünkhez egy alábbi ívet küldött: *„A IV. ék egyetemes tanító gyűlésrendező bizottsága,”* melyben a f. évi augusztus havában Budapestben tartandó egyetemes tanító gyűlés rendezéséhez erkölcsi és anyagi támogatást ker az ország polgáraitól. Az egyetemes tanító gyűlés rendezése, *kitűnő tényszó, a nagyobb jelentőségű pedagógiai és didaktikai eszmék tisztázására, a népköztudás ügy tovább fejlesztése érdekében szükséges teendők megbeszélésére, a népköztudás hivatás eszményibb*

fel fogásának és ebből kifolyólag a népiszkola ügye iránti lelkesedésnek terjesztésére s ezen minőségénél fogva szükséges, hogy azon mennél több tanító, tanítónő és tanár résztvehessen. Ehhez azonban a „nervus rerum gerendarum” a pénz szükséges s miután a rendező bizottság ezzel nem rendelkezik, fordul a bizalommal a nagy közönséghez, a magyar nemzet lelkes polgáraihoz: ne vonják meg a nemzet legszerényebb napközi mosaitól segítő kezüket, midőn azok a nemzet népköztudás ügyének emelése céljából gyűlnek össze a hazs fővárosába Adakozásoknak lapunk szerkesztésére elfogad és nyilvánosan nyugtázní fog.

— Vizbefűt. Az igazi meleg nyár beálltával, mikor a portól, melegségtől eltökadt, izdadt test annyira gyájk a hűsítő habok lágy ölében visszauyerni a hőség által elvesztett testi rugókonyaságot, szellemi élénkséget, úgy látszik már napirenden lesz nek a vizbefűtés. Különösen a gyermekek az, aki követte a vágyak által felkeltett érzelmeik irányát, azokat kielégíteni igyekszik, ha az, csupa ellenére történik is a célszerűnek a meg gondoltságnak. Neki melege van, hát megakarja mártani por és izdadtágtól leprét testét, ha arra épen alkalmasnak vélt gödört talál, mely esetleg csak pocsolja. És ez a meg gondolatlanság, a kellő felügyelet hiánya oka azután, hogy e héten már második vizbefűt gyermek halálának híret veszük. *Balogh Antal* 6 éves gyermek és második szerencsétlenül járt forduló, ki a város végén levő vályogverő kubikgödörök egyikébe fulladt bele a t. hó 4 én. Bizony jó volna, ha a rendőrség több figyelmet fordítana az ilyen helyekre és azokat elzáratná, a szülők pedig nagyobb felügyeletet gyakorolnának gyermekeik felett.

— A következtetés. Biz' odát a szomszédéknak, a „Szentesi Lap” nál gyakran megtörténik, hogy amit a lap egyik oldalán állítanak, s nagy garral hirdetnek, a másikon azzal éppen homlokegyenest ellenkezőt mondanak. Ez a „Szentesi Lap” úgynevezett következtetés. Ebből a specialis következtetéséből produkál ismét a f. évi 78 ik számában egy példányt. Ennek a számnak vezérelkéjében az első hasábn szóról szóra ezt mondja: *„a választással (t. i. a városi képviselőválasztással) szemben lapunk programja az volt, hogy a választó közönség ne nézzen országos politikai szempontot”* s ugyanazon oldal harmadik hasábján pedig a városi képviselőválasztást: *„a függetlenségi párt fényes győzelmének”* jelenti ki, amelyet az meg is ünneplott egy bankettel. — Hát ezt mindeki más úgy nevezi, hogy következtetés, ellentmondás, de az is meglehet, hogy a „Szentesi Lap” olyan véleményben van, hogy a függetlenségi párt, nem országos politikai párt s annak győzelmé, nem képez országos politikai szempontot. Ha visszagondolunk az Ordódi Pál követjelöltsége alkalmával elkövetett tényeire, hát „*can valami a dolga.*”

— Iparos ifjak munkakiállítása. Lapunk már közöltük, hogy a helybeli iparos ifjak egylete mozgalmat indított egy a f. évi augusztus hóban rendezendő munkakiállítási érdekében, melyben a helybeli iparos segédék mutatnak be a látogató közönségnek előrelátható eredményét. Mint értesülünk a munkakiállítási iparos ifjaknak hatékony közbenjárása folytán sikerült mind is, már eddig mintegy 70 kiállító jelentkezett: többféle tárgyakkal. A t. hó 6-an délelőtt pedig a kiállítási végrehajtó bizottság tart ülést ez ügyben, a csizmadia céhházban lévő hivatalos helyiségben. — Ezzel kiállítás hasznos és célszerű voltát bizonyítgatni manapság már felesleges s euférogva a minél tömegesebb részvételre hívjuk fel az iparos ifjakat, hogy a kiállítás már mennyiségénél fogva is imponzas lehessen.

— Országos vásár Az évi rendezés, úgynevezett nyári vásár a f. hó 19. 20. és 21-én fog megtartatni és pedig 19-én a jóságvásár, 20. és 21-én pedig a gyalogvásár.

— Regále kártalanítási eljárás. Derekegyháza és Kis Horgos községek regáléjegybeváltása tárgyában folyamatba tett kártalanítási eljárás, a közigazgatási bizottság Albizottsága által e hó 16-án lesz megtartva Csongrádvármegye alispáni hivatalánál. Ez a két község az, melynek regáléja kártalanítás másodfokon elértéve még nem lett. A megtartandó tárgyalás eredményét figyelemmel kísérik s annak idején azt tudatni fogjuk.

— Mit kell ezután a görög nyelv helyett tanulni? Kéztudomású dolog, hogy a legközelebbi időben a görög nyelv kötelező tanítása, törvényhozási intézkedés folytán, eltöröltetett a gimnáziumokban s a tanulóknak, akik a következő tanévben lépnek az V-ik osztályba, szabadságukban álland a görög nyelvet tanulni, vagy nem tanulni. — Azonban nehogy azon képzelődésben éljenek tanulóink, hogy ezzel most már egy tehertől szabadultak meg, közöljük a közoktatási tanácsnak a közoktatásügyi miniszter elé terjesztett javaslatát, mely osztályonként kitűnteti, mi-mindent kell tanulni ezután, a görög nyelvet nem tanulóknak. Az pedig szól ekképen: Tanterv ama gimnáziumi tanulók számára, kik az 1890. évi XXX. törvények alapján a görög nyelvet helyettesítő tárgyakat tanulják. *I Magyar írók bővebb tanulmányozása kapcsolatban a görög klasszikusok fordításban való ismertetésével.* V. osztály (2 óra.) a) Bővebb szemelvények a magyar prózairodából Például: *Kármán József* értekező munkáiól, *Kézinczy és Bersenyi* leveleiből, *Kölcsei szónoki műveiből*, továbbá *Salamon „A török hódítás”* című munkájából a Hunyadiak kora. — *Költői olvasmány:* *Lyrax* szemelvények a klasszikus iskolához tartozó költő műveiből (főképpen *Bersenyi*) (b) *Összefüggő részek* olvasása *Thukydides* műveiből (tárgyi és szerkezeti magyarázattal, Görög állami régiségek. VI. osztály (5. óra.) a) Bővebb szemelvények a régebbi elmélekedő szónoki, és történeti irodalomból. Például: *Mindszenty, Pázmány, Zrínyi Bethlen Miklós, Szalárdy, Cserey, Apor, Faludi, Mikes.* b) *Az Ilias és Odyssea* olvasása és ismertetése. Görög hitéleti és magán régiségek. A görög művészet. VII. osztály. (2 óra.) a) Bővebb olvasmányok régebbi költészetünk kiválóbb képviselőiből. Például: *Balassa, Zrínyi, Gyöngyösi, Csokonai, Kisfaludy Sándor* műveiből. b) *Aischylos, Sophokles, Euripides* egy egy drámdíjának olvasása. A görög költészet történetének ismertetése. VIII. osztály (2 óra.) a) Bővebb olvasmányok újabb prózairodalmunk kiválóbb képviselőiből. Például: *Széclényi, Wesselényi, Kölcsey, Eötvös, Kemény* politikai és elméleti írataiból. b) *Szemelvények Platónnak és Aristotelésnek főképp etikai műveiből.* A görög prózairodalom fejlődésének ismertetése. II. *Szabaldézi és geometriai rijsz.* V. osztály. (2 óra.) *Stilizált levelek és virágok*, görög arab és középkori (román góth) sík díszítmény elemek, szalagdíszek stb. rajzolása egyszerű színezéssel, falit hat után. VI. osztály. (2 óra.) *Renaissance* díszítményelemek, továbbá különféle stíus ékítmények, építészeti részek (oszloptok talapatok és párkányrészek) rajzolása grafikus és domború mintákról, árnyékolással is VII. osztály. (2 óra.) a) *Díszítmények* toltatva architektónikus ismeretekkel azután az emberi fejnek rajzolása jó grafikus mintákról s a részek arányának magyarázatával. b) A terlemek derekszerű ábrázolása és viszonylagos vonatkozásai. A képsíkok és a téralakok helyzetváltozásai. (A kiszabott idő nagyobb része a b) pont alatt elsorolt tananyagunk tárgyaitársra fordítandó) VIII. osztály. (2 óra.) *Folytatólag:* emberi fejek kezek és lábak rajzolása grafikus mintákról és öntvények után; b) *Szögletes testek* (gula hasáb szabályos test ábrázolása, síkkal és egyenes vonallal való átmetszéseik, kifejtésük Güm-bölyű testek (kup, henger, gömb) ábrázolása vonatkozásai a terelmekre és kifejtésük (A kiszabott idő nagyobb része a b) pont alatt felsorolt tananyagunk tárgyaitársra fordítandó)

— Fonograf Szentesen. Mi a esoda az, hiszen a nevet se látom kimondani, kiáltott fel ő keme, mikor megolvadni kezdé a plakatot s erősen próbálgatta annak a esoda masinának a nevet kibéltetni, de sehogy sem boldogult vele. Hja bizony az

egy ördögös masina. Leírja a beszédet s aztán ha megnyomunk benne egy kis szegesséket, hát akkor meg ugyanazon hangon elmondja szövegére, hogy azt hiszi, maga beszél akkor, mikor nem is beszél. Edison Tamás, északamerikai honpolgár, világhírű feltaláló a szerkesztő mestere ennek az ördögös gépezetnek s ezt most elhozta ide dr. Simon Koriólan természetudós tanár, s a ki nem hiszi el amit mondunk róla, menjen el és nézze meg. Ma és holnap láthatja d. e. 9-12 és d. u. 3-9 óráig, belépőt díj személyenként 60 kr. gyermekeknek és diáknak 30 kr. A mellett, hogy kígyónyörködő magát az Embéknek is juttat a gyönyörködés árából.

— **A szegedi törvényszék körözöttje.** A szegedi kir. törvényszék egy Szabó Balint nevű szentesi illetőségű tolvaj közzétett s személyleírását a következőkben adja: középmetrű, kerekarcú, szája rendes, szeme sötétsárga.

— **Uj lap.** A velünk szomszédos Szarvason „Szarvas és Vidéke” címmel egy társadalmi és szépirodalmi hetilap jelent meg Varga József felelős szerkesztő szerkesztésében. A hozzátk beküldött mutatóvámszám úgy terjedelme, mint változatos tartalma által annak kijelentésére jogosít fel, hogy a megindított új lap feladatának megfelelni fog. Varga József eddig a „Szarvasi Lapok” szerkesztője volt, melynek szerkesztését utána, e lapot megalapító Mihály József főgimnáziumi tanár vette át.

— **Házulajdonosok figyelmebe.** Foképítányunk a bekövetkezett nyári hőség és az ennek folytán nagyobb mérvű káros kigőzölgeség által mindenféle tárgy terjesztésre alkalmas anyagoknak az udvarokból kihordása végett elrendelte, hogy a rendőrök házról-házra járjanak s a pócegőzörök kitisztítását s a felgyülemlett trágya kihordását ellenőrzik s a muladékoskodókat pedig jelensék be, hogy aztán azok költtségére hatóságilag a kihordatást eszközöltessék. Felhívjuk tehát a házulajdonosokat, hogy az előirt intézkedéseket saját jól fel fogott érdekükből is teljesítsék.

— **Uj trágya gyárak.** Mint értesülünk a temesvári és aradi „Saxi Testvérek” cég legközelebb Nagyváradon és Szegeden is egy-egy trágya gyárat állít fel. Örvenletes jelenség a cég jó gyártmányára, hogy dacára régebbi két gyárai tekintélyes készleteinek további mennyiségre és elegendő vevőkre akad, tekintet nélkül az újabb időben felszaporodó verseny trágya gyárakra.

— **Félmillió bukás.** Frommer A. Herman budapesti nagykereskedő tudvalevőleg beszüntette fizetéseit. A 600 000 forintot meghaladó adósságokkal szemben a vagyont képező 180 000 forint nagyrészt ingatlanokból áll, melyekre első sorban egy hitelező van betételező. A többi majdnem félmilliót megközelítő adósság fedezetére a cég oly egyezséget ajánl, melyet a hitelezők határozottan visszautasítanak. A kiegyezés tehát nagyon kétségessé vált.

Nyilvános köszönet.

Buzi István szentesi városi rendőr, Farkas Gizella 6 éves leánykamat f. évi július 3-án d. u. a piactéri Haris-ház sarkán egy elragadt ket lovas fogat elgázolásától a legutolsó s vezetessé válhatott pillanatban a saját életének kockázatával s önmaga megsérülésével ritka bátorsággal, ügyszólván az életnek mentette meg, melytől önfeláldozó sörökre lekötölező nemes tettéért s hivatalos bűnöségéért a nyilvánosság előtt is a leghálásabb köszönetemet fejezem ki. Szentes, 1890. július 4.

Szavton József,
városi tisztviselő.

Iskolai értesítő.

III. A szentesvárosi községi gimnázium értesítője az 1889—90 ik tanévről, Zolnay Károly igazgató szerkesztése alatt. Dr. Károly Albert gimn. tanár „Középiskolánk és a nagygyűlés” című s a hazai magyar sajtó legnagyobb részére által elismeréssel és méltóvalással fogadott értékes és tartalmas az intézet történetéhez szolgáló adu-

tokat, tanulmánykínutatást, a felügyeletet gyakorló hatóságokat, a könyvtár állását, a taneszközök és bitorozat gyarapodásának kimutatását, a gyakorló körül szóló tudósítást és a tanulók érdemsorozatának kimutatását.

A gimnázium eddig 6 osztályú volt, azonban már a következő tanévben a VII ik, utána pedig a VIII. osztály fel fog állítani, s így az idegen nyelvű tanulóknak a magyar nyelv elsajátíthatása végett igen jó alkalom nyílik e gimnáziumban.

Volt az intézetnek összesen 194 tanulója. Ebből az I. osztályba járt 45, a II ikba 38, a III ikba 41, a IV ikbe 32, az V ikbe 21 és a VI ikba 17.

E 6 osztályú gimnáziumnak 9 rendes, 3 rendkívüli tanára van s ezeken kívül a különböző hitfelekezeti vallás tanárai.

A közvetlen felügyeletet a városi gimnáziumi bizottság teljesíti. A tanév kezdődik szeptember hó elején s június hóban végződik. Beiratásos eszközök: augusztus hó 29., 30., 31 é. Beiratási díj a négy első osztályban: helybelieknek 12 ft, vidékieknek 15 ft; a négy felsőbb osztályban pedig: helybelieknek 24 ft, vidékieknek 30 ft, mely tandíjok fele a beiratáskor, másik fele február hónapban fizetendő.

Irodalom.

A lélek kiművelése, az ember nevelése nincs befejezve az iskolában. Az élet; a társadalmak a népnek valódi mestere s az életnek; az irodalom, a sajtó a leghatékonyabb eszköze. A szabadságnak s a műveltségnek az a világító torony s a mely nemzet az irodalmát és sajtóját nem támogatja az nem lesz szabad, nem lesz művelt. A „Képes Családi Lapok” már tíz év óta hirdeti, a műveltségnek eszméit, hinti a szépnem nemeknek, jónak magyát. A „Képes Családi Lapok” megérdemli, hogy minden magyar család olvasson aztalának állandó vendége legyen.

A „Képes Családi Lapok” előfizetési ára egész évre 6 ft, fél évre 3 ft negyed évre 1 ft 50 kr. s a kiadóhivatal (Budapest nagy koronacúta 20. számú hely az előfizetéseket legelőszörben postautalványon intézendők kizárta bárkinek ingyen és bérmentve szolgál mutatóvámszámokkal. A legújabb szám következő változatos tartalommal jelent meg:

A 27. szám tartalma. Egy szép nyárna. (Erdeti regény a „Képes Családi Lapok” számára. Folytatás és vége.) Tócai Lajos. — Álmodtam, hogy!... (Költmény.) Kalmar Ernő. — A fogadott gyermek. (Első szelvény.) Folytatás.) Kondor Lajos. — Élet ur családja. Dörner Somatöl. — Hozzta... (Költmény. Románból.) Szamosújváritöl. — Egy anyóka naplójából. (Kárcolat Folytatás.) Mericy Károly. — Babonaszág a szalóban. (Folytatás és vége.) K. Beniczky Imröl. — A ki megtér: üdvözöl. (Kárcolat.) Nagyné Szűcs Rebekától. — Mindenféle. A hét tükre. (Csevegés.) Mezőstölöl. — Kepeinkhez. Irodalom. Művészet. Hymen. Kepeink: A hét tükre. — A közös regeli. — A furdó szobaciusa.

Regény melléklet: A válóperek háza (Surrenden Court.) Irta Quidá. Angolból fordította: Kalmár G. M. (161—176 oldalig). Melléklet: „Hoggyek Lapja.” Divatképekkel.)

KÖZGAZDASÁG.

Gazdasági és üzleti értesítés.

Szentes, 1890. július 3.

Jó, és alkalmas idő mellett e héten a határ három negyed részében készen lesz az aratással gazda közönségünk, búzánk piros és sulyos, árpánk teli szemű nehéz és fehér színű fog lenni, — ha valami zivatar közbe nem fog vágni — mennyiségileg pedig egy 1200 öles holdról lehet reményleni 8—9 mmzást, mennyit csak 1882 és 87-ben kaptunk, melyhez csak az lenne mindenki kívánsága, hogy ára is jó lenne, de hogy

lesz-e, azt eddig sejtjeni is alig lehet.

Kereskedésünk egészen szünetel, és alkalmasint csak az új búza hozattal fog megindulni.

Jelenlegi árak következők:
Ó búza mm 7 ft, 6 ft 90 kr.
1890-diki termés 6 ft 6 ft 20 kr.
Uj árpa 3 ft 60 köble.
Ó árpa 4 ft köble.
Kukorica 4 ft 80 kr. köble.
Zab 4 ft 60 kr. köble.
Szalonna mm. 41—42 ft.
Hízott sertés tisztá vágásra 40 42 kr.

Vasúti menetrend.

(Pusztá-Tenyő—Kun-Szent-Márton—Szentes között.)

Érvényes 1890. június 1-től.

Szentes—Szolnok.

Szentes indul	5 o. 35 p. d. éj.	1 o. 05 p. d. u.
Töke érkezik	6 o. 11 p. d. éj.	12 o. 41 p. d. u.
Kiszt-Márton	7 o. 51 p. d. éj.	1 o. 20 p. d. u.
P-Homok	7 o. 33 p. d. éj.	1 o. 57 p. d. u.
T-Földvár	7 o. 41 p. d. éj.	2 o. 17 p. d. u.
Martfű	7 o. 59 p. d. éj.	2 o. 36 p. d. u.
Kenyel	8 o. 34 p. d. éj.	3 o. 11 p. d. u.
P-Tenyő	8 o. 55 p. d. éj.	3 o. 30 p. d. u.
Szalok	9 o. 15 p. d. éj.	3 o. 50 p. d. u.
Szolnok	9 o. 45 p. d. éj.	4 o. 25 p. d. u.
Budapestre érkezik	1 o. 55 p. d. éj.	7 o. 45 p. d. éj.

Szolnok—Szentes.

Budapestről indul	9 o. 40 p. d. éj.	8 o. 15 p. d. éj.
Szolnok	3 o. 45 p. éj.	11 o. 41 p. d. éj.
Szalok érkezik	4 o. 20 p. éj.	12 o. 20 p. d. éj.
P-Tenyő	4 o. 42 p. éj.	12 o. 41 p. d. u.
Kenyel	5 o. 11 p. éj.	1 o. 00 p. d. u.
Martfű	5 o. 39 p. éj.	1 o. 36 p. d. u.
T-Földvár érkezik	6 o. 03 p. éj.	2 o. 03 p. d. u.
Homok	6 o. 20 p. d. éj.	2 o. 15 p. d. u.
Kiszt-Márton érkezik	7 o. 10 p. d. éj.	2 o. 54 p. d. u.
Töke	7 o. 38 p. d. éj.	3 o. 25 p. d. u.
Szentes	8 o. 13 p. d. éj.	4 o. 00 p. d. u.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Dr. Matéfy Ferenc

Társ-szerkesztő: Bánfalvi Lajos.

2082 szám. t. k. 1890.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szentesi kir. járásbírósig mint telek-könyvi hatóság közzhírre teszi, hogy a m. kir. kincstár végrehajtatóinak Bross Szabó Lőrinc és társai végrehajtást szenvedő elleni 15 ft 47 kr. tőke követelés és járulékal iránti végrehajtás ügyében a szentesi kir. járásbírósig területe levő és Szentes városában fekvő a Szentesi 7991 szíjtkben A. 7. 2497 b. 2. sz. a fogható ház és títár és kertre az árverés 1900 forintban ezenem megállapított kiküldési árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1890. évi augusztus hó 7-ik napján délelőtti 9 órakor ezen telekkönyvi hatóság helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alól is eladhatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42 §-ában jelzett ártólammal számított és az 1881. évi november hó 1-e-n 3333. sz. a kelt igazságügy-miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírral a kiküldött kezhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénzek a bíróságnál előlezes elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltató.

Kelt Szentesen, 1890. évi május hó 17-ik napján.

A szentesi kir. járásbírósig mint telekkönyvi hatóság

TEMESVÁRY, kir. aljbíró.

Minden könyvkereskedésben

megrendelhető a pályadíjat nyert és 20 kiadást ért máve dr. Müller egészségügyi tanácsosnak :

a meglazult ideg- és férferöröl.

Portomentesen, borítékba zárva 60 kr. értékű postabélyeg vétele után szent-küldi:

Bendit Eduárd, Brunschweigban.

„MARGIT”

GYÓGYFORRÁS,

„MAGYAR SELTERS”

Vegyelemzve a budapesti m. kir. egyetemen. Szerencsés vegyi összetétele, kevés szabad, de gazdag, felül kötött szénasvartartalma kiváló hatásnak bizonyult, különösen **tüdőbántalmaknál**, ahol a szabadszénasvartartalommal a gyöknyhatás alkateszéknek a beteg testrészekbe való gyors és biztos felvételét eszközli. Ezen tulajdonságának köszönhető a Margit-forrás azon kiváló előnyét is, hogy a hol „szabadszénasvartalom” an erősebb ásványvíz, mint a **selter-s-gleichenbergi** **tüdőbajokban**, különösen **tüdővérzéseknél** már nem alkalmazható, a Margit-forrás itt is a legjobb hatás mellett folyton használhatók.

A **tüdőbeteg**ek klimatikus gyógyintézetekben, különösen a leglátogatottabb **Görbersdorfban** a Margit-víz otthonossá vált. — Orvosi tekintélyeink Budapesten: **Dr. Korányi, Dr. Gebhardt, Dr. Navrátil, Dr. Poór, Dr. Kéty, Dr. Barnás**; Bécsben: **Dr. Bamberger, Dr. Dussek**, stb. a legjobb eredménnyel alkalmazzák a **légző-, emésztő- és húgyszervek** általános hurutos bántalmainál.

Mint ivóvíz

prászervatív-gyógyszernek bizonyult legközelebb **Trieszt-, Flume- és hazánkban** a **KOLERA** megbetegedés ellen

borral használva a legegészségesebb ital!

Kizárólagos
főraktár

ÉDESKUTY L.

cs. és k. és szerb.
k. udv. k. udv. k. udv.
viz-szállítónál.
Budapest.

Ugyiszintén kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Keresetetik egy kisegítő (lítócs)

Lövy József külön engedéllyel bíró külön álló épületben, mely e hó 24-én már átvehető.

A feltételekről értekezhetni a tulajdonossal IV. tized 55. sz. alatt.

Rövid használat után nélkülözhetlen fogtisztosítószert.

A fogak szépsége

GLYCERIN-FOG-CREME

(orvosmunkáért megfizetve)

U. amerikai

KALODONT

SARG F. A. FIA

és TARSJA

cs. kir. udv. szállító Bécsben.

kapható minden gyógyszerárban és fűszerkereskedésben.

Darabja 35 kr.

Szentesen kapható id. Varday Lajos gyógyszerárban.

52-49

LEGOLCSÓBB KÖNYVNYOMDA!!

A „SZENTES és VIDÉKE” KÖNYVNYOMDAJA,

a legolcsóbb könyvnyomda az alföldön.

Eljánylja magát mindenféle nyomdai munkák, könyvek, folyóiratok, zöpiratok, hivatalos, ügyvédi és kereskedői nyomtatványok, falragaszok, meghívók, eljegyzési és esketési kártyák, gyászjelentések, névjegyek, csomagoló papírok és cégnyomású levélpapírok és borítékok izléses, gyors, pontos és olcsó kiállítására.

Ugyanott a „Szentés és Vidéke” című vegyes tartalmú lapra előfizetések elfogadtnak, hirdetések a legjutányosabban számíttatnak.

Tisztelettel:

a „SZENTES és VIDÉKE” KÖNYVNYOMDAJA és KIADÓHIVATALA.